

Megjelenik reggel 6 órakor.

IV. évfolyam. 121. szám.

RIUME 1907.

Szombat, június 1.

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Riva Szápáry, Adria-palota.
Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:
Évesre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEK
a kiadóhivatalt mérsékelt áron számolt

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

A közművelődési ház.

III.

Fiume, máj. 31.

Városunk földrajzi helyzeténél fogva híján van az anyaországgal való közvetlen szellemi kapcsolatnak. E sajátos helyzet oly viszonyokat teremt a lakosok szellemi életében, melyek legfeljebb valamely ország távoleső gyarmatában lehetők fel. De nem alkalmazható nálunk a gyarmatoknak kulturpolitikája sem, mert a város olasz lakosságának törvénybiztosította kedvezmények lehetetlenné teszik az egyöntetűséget és közös elvek érvényesülését a szellemi élet terén.

A nem magyarajku lakosok, mint régi lakói e városnak, úgy ahogy, mégis már be rendezkedtek szellemiek dolgában. Beérik az a néhány csekély számú kulturális intézményükkel, mely meleg szeretettel fenntartva és ápolva, az idők folyamán mélyebb gyökereket verhetett, úgy hogy — szerény mértékkel mérve — ma már egy különleges, lokális színezetű műveltségi öntudat alakult ki, melynek azonban nemzeti szempontból semmiféle jellege nincsen. Olasz és magyar ideálok közt bizonytalanul tapogatózva, híján van ez a helyi jellegű civilizáció a biztos alapnak, mely tétova ingadozás azonban maguknak a civilizáció híveinek sem lehet kellemes, mivel ferde helyzetbe állítja őket mindkét kultúrával szemben.

Ennél még sokkal szánandóbb azonban az itteni magyarság sorsa. Az anyaországból ide vetődött magyarok, mint a nyájtól eltévedt bárány, minden erkölcsi támasz nélkül teljesen magukra hagyatva, csüggedten lézengenek az utcákon. Nem törődik velük senki sem. Bizalmatlanul néz a már régebben itt lakó az új jövevényre, ki megszokta tartózkodása eddigi helyén a kedélyes társaséletet. Idegen neki az olasz nyelv, melynek elsajátítására nem kínálkozik alkalom, a magyar testvéreihez való közlekedésre pedig nem találja meg az utat. Lassan beletörődik azután mostoha sorsába és rezignált elhatározással a minden embert elfogadó nyilvános helyiségek látogatásával oldja meg az ő társaséletének gordiusi csomóját. Ezekről várja azután szellemi igényeinek minden kielégítését.

Szomorú kép ez, de sajnos — való.

A nem magyar ajku lakosság művelődési viszonyainak bizonytalan kapkodását és az itteni magyarság kulturális anarchiáját biztosítva hozhatná az a nagy nemzeti toleranciával megalakítandó közművelődési ház, mely egy magasabb egységben magába olvaszthatná a város különböző nyelvű és kulturájú lakosait. Ami nem lehetetlen.

Mert értsük meg végre egymást, mi örökösen küzdő ellenfelek. Nem megmagyarosítani akarja az állam Fiume nem magyarajku lakóit, csak módot akar nekik nyújtani, hogy

megtanulják a haza nyelvét. A közművelődési ház erre alkalmat fog adni mindazon nem magyarajku lakosnak, ki nem tanulta meg a haza nyelvét az iskolában. Viszont ha a fiúmei olaszság kívánja majd szellemének produktumait bemutatni, ott leszünk mi magyarok is, és irigység nélkül, szívünk őszinte melegevel fogjuk nekik elismerésünk koszoruját nyújtani.

A közművelődési ház elnyeréséért való törekvésünkben esdő tekintettel néz fel szellemi haladásunk minden igaz híve városunk közéletének első férfiára, ki nemes gondolkodásáról és határtalan áldozatkészségéről ismeretes, mikor a kulturális élet fejlesztéséről van szó. Ő bizonyára készséggel fogja latba vetni egész tekintélyét és befolyását illetékes helyen e város érdekében, ha a városi képviselőtestület, szakítva meddő sérelmi politikai magatartásával, küldöttségileg felkérné őt erre. Ha majd az ügy a megvalósítás első stádiumába kerül, igen jó hasznát veheti majd a kormányzósági tanács tanügyi előadója régi központosítási terveinek a város közművelődési viszonyainak emelésére.

Elvárjuk, hogy országgyűlési képviselőnk is kivegye az őt megillető részt a közművelődési ház kivívása körül kifejtendő közös munkából, de számítunk a humanizmus minden igaz hívére, hogy bennünket e kulturális törekvésünkben támogatni fog.

Egyelőre jó szolgálatot tenne közönségünk a nemes ügynek, ha a tárgyhoz való hozzászólással és a megvalósítás módzataira vonatkozó esetleges tanácsokkal hozzájárulna a sikeres megoldáshoz.

Aurora.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A király Budapestre érkezése.

Budapest, máj. 31. A király főudvarmesteri hivatala értesítette a miniszterelnökséget, hogy a király június 7-én érkezik Budapestre.

A képviselőházjűlése.

Budapest, máj. 31. A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnökölt.

A napirend előtt a házszabályokhoz való hozzászólás címén felszólalt Maniu Gyula román nemzetiségi képviselő és támadta Rakovszky István alelnök eljárását a miatt, hogy a szerdai ülésen Vlád Auréltól megvonta a szót. Kéri, mondja ki a képviselőház, hogy Rakovszky István ezzel az eljárásával megsértette a házszabályokat.

Justh Gyula elnök figyelmezteti a szónokot, hogy a házszabályok címén való felszólalásnál határozathozatalnak nincs helye.

Ezután folytatta a Ház a cselédügyi törvényjavaslat részletes tárgyalását.

A 28 ik szakasznál Darányi Ignác földművelésügyi miniszter felszólalása ellenére elvetették Gaál Gaszton egy módosítását, amelyet a miniszter is pártolt.

A 29. és 30. szakaszokat kisebb módosításokkal elfogadták és ezzel az ülés véget ért.

Batthyány Tivadar gróf lemondása.

Budapest, máj. 31. Batthyány Tivadar gróf országgyűlési képviselő a jűggellenségi párt ügyvezető alelnöki tisztségéről lemondott.

A mentelmi bizottság ülése.

Budapest, máj. 31. A képviselőház mentelmi bizottsága ma ülést tartott, amelyen Török Ferencz, Blahó Pál és Ivánka Milán képviselők mentelmi jogát felfüggesztette.

A román püspöki kar felirata.

Arad, május 31. A «Tribuna» jelentése szerint a román püspöki karnak a tanítói törvényjavaslat ellen intézett felirata már megérkezett Bécsbe a királyi kabinetirodába, ahonnan leküldték Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszterhez véleményadás végett. A király a feliratot még a törvény szentesítése előtt el fogja olvasni.

„A darabontok.”

Budapest, május 31. Vörös László volt kereskedelemügyi miniszter ma a budapesti sajtóügyi vizsgálóbíróhoz bűnvádi feljelentést adott be rágalmozás miatt Hentaller Lajos országgyűlési képviselő, a zárszámadási bizottság elnöke ellen, mert Hentaller nemrég «A darabontok» cím alatt a lapokban sértő nyilatkozatot tett róla.

Csiky Gergely özvegye meghalt.

Budapest, máj. 31. Csiky Gergely, a kiváló színműíró özvegye ma Budapesten meghalt.

Egy püspök balesete.

Kassa, máj. 31. Fischer-Colbric püspököt bérmentja alkalmával baleset érte. Midőn a püspök fogatán Regyece-Rufka községbe hajtatott, lovai egy szembe jövő automobiltól megbokrosodtak és a kocsit feltördítették. A püspök a kocsit alá esett és a mellette ülő pap rázuhant. Ugy a püspök, mint a lelkész könnyebb sérülést szenvedtek arczukon, míg a kocsis súlyosan megsebesült. A

püspök már teljesen fölépült és folytatja bérmutját.

Gyilkosság az utcán.

Kecskemét, május 31. *Tompay* Mihály birtokos ma feleségét féltékenységből a nyílt utcán leszúrta. A gyilkos férjet elfogták.

Följelentés egy bábaképző intézet ellen.

Budapest, május 31. *Veszter* Gyula dr., az ungvári bábaképző intézet orvosa, az intézetnél való előzetes bejelentés nélkül Budapestre jött és jelentést tett a miniszternek, hogy az intézetben rendkívül botrányos állapotok vannak. A miniszter elrendelte a vizsgálatot.

A magyar kivándorlók szállítása.

Ismeretes dolog, hogy már egy esztendő óta tárgyalások vannak folyamatban amerikai kivándorlóink szállítása ügyében több nagy tengerhajós-társaság és a magyar kormány között. A tárgyalások eredményeként egy nagy magyar részvénytársaság alapítása volt tervbe véve Budapest székhellyel és huszonöt millió korona alaptőkével, amelyet a Cunard-társaság és a nagy német hajós-társaságok adtak volna össze. Sokaig úgy látszott, hogy ez a terv sikerülni fog, és már meg is fogalmazták a prelimináris szerződést; most azonban, mint a bécsi *«Zeit»*-nak Londonból jelentik, az egész dolog *meghiúsult*. A szerződés véglegesítése előtt ugyanis új ellentetek merültek föl, amelyek miatt a Cunard-társaság és több német társaság is visszavonult a vállalatól. E miatt Pils, az észak-német Lloyd igazgatója, aki az egész tervet készítette, le is mondott igazgatói állásáról. Hogy mi volt az ellentét, nem tudni; a bécsi lap azonban azt sejtí, hogy a *belügyminisztériummal* nem tudtak megegyezni, mert a belügyminiszter a kivándorlás korlátozása érdekében oly radikális intézkedéseket tervez, amelyek egy nyereség céljából alapítandó és kivándorlók szállításával foglalkozó részvénytársaságnak az érdekeivel össze nem egyeztetethetők.

A dalmáciai horvát párt válsága.

Raguzából jelentik, hogy *Csingrija* Pero, a dalmáciai tartománygyűlés horvát pártjának és végrehajtóbizottságának elnöke, horvát nyelvű levele elintéztet a végrehajtóbizottság tagjaihoz, amelyben bejelenti, hogy lemond az elnökségről. Levelében többek közt azt írja, hogy a legutóbbi reichsráti választások alkalmával sok történt az ő közreműködése nélkül, sőt akarata ellenére, s úgy találja, hogy a párt súlyos betegségben szenved s reorganizálni kell, mert úgy, amint most van, nem lehet fegyelmet tartani a pártban s következetes politikát nem lehet folytatni. Csingrija tudvalevőleg főembere a dalmáciai magyarbarát rezoluczionista mozgalmaknak és nagy része volt a fumei rezolúció megteremtésében.

KÜLÖNFÉLE.

— **A kormányzó elutazott.** *Nako* Sándor gróf kormányzó szerdán este a gyorsvonattal Budapestre utazott.

— **Flotta-gyakorlat.** Cattaróból jelentik: E hónap elején néhány napi tartózkodásra a cattarói öböl Teodóból kikötőjére érkezett az osztrák-magyar haditengerészet leván ei hajóhada. A hajóhad *Ziegler* Luczian ellentengernagy vezetésével az *«Erzherzog Karl»*, *«Erzherzog Friedrich»* és *«Babenberg»* csata-

hajókból, a *«Szigetvár»* és *«Pelikan»* ezirkálóból, négy torpedóvadászhajóból és hat torpedó-naszádból áll. Teodóból a hajóhad flotta-gyakorlatra indult. Az ellenséges hajóhad *Haus* ellentengernagy vezetésével, a tartalék-hajóraj *«Monarche»*, *«Wien»*, *«Budapest»*, *«Kaiser Karl»* és *«Trabant»* csatahajói s a torpedó-flotilla, a tengerpartot védte. A három napos gyakorlat nyílt tengeren csatával kezdődött, volt még éjjeli torpedótámadás, aknalerakás és több érdekes harczi mozdulat. Ez idig az osztrák-magyar haditengerészet ily nagyarányú gyakorlatot még nem végzett. A gyakorlaton jelen volt *Montecuccoli* gróf, a haditengerészet főnöke is és kijelentette, hogy ezenül minden évben több ily nagy gyakorlatot fognak rendezni. A gyakorlat után *Haus* ellentengernagy átadta a tartalék-hajóraj parancsnokságát *Kunst* ellentengernagynak s elutazott a hágai konferenciára, amelyen az osztrák-magyar haditengerészet képviselőjeként vesz részt. Az egyesült hajóhad szolgálatban visszatartott része júniusban megkezdí a lövőgyakorlatot és manővert a hazai vizeken.

— **Magyar egyházi szónoklat.** Vasárnap, június 2-án délelőtt 10 és fél óraker a San Vito-tempómban monsignor *Sándorffy* Nándor dr. hittanár, az ismert jeles egyházi szónok, magyar egyházi beszédet tart.

— **Közgyűlés.** A Chevra Kadisa rendkívüli közgyűlését vasárnap, június hó 2-án délelőtt 9 $\frac{1}{2}$ óraker az izr. hitközség tanács-termében (Templomépület) tartják meg.

— **A fumei Quarnero részvénytársaság** június 9-ére összehívott közgyűlésén egy új szálloda építését és e célból jelzalkölesön felvetelét fogja javasolni.

— **Textilgyár Zágrábban.** *Reiner* Vilim Zágrábban textilgyarat szándékozik létesíteni, melynek számára a városi tanács-hoz fordult kedvezményekért.

— **Petróleum-források Horvátországban.** *Leparivában* a Theodor Siegel schönebeckeri cég petróleumforrásokat talált 800—1000 méter mélységben. A furásokat folytatják.

— **A kávé-határidőüzlet.** A triezti tengeri hatóság nemrég anketet tartott, hogy megvitassa a kávé-határidőüzlet berendezését a hamburgi és havrei üzlet mintájára. Az osztrák kormány elvleg beleegyezett, hogy Trieztben határidőüzletet kössenek kávéból, a triezti kereskedelmi kamara pedig a szükséges szabályzatot kidolgozta. Most a triezti kereskedők vásárpénztart alapítottak, amelynek egyelőre egy millió korona az alaptőkeje. A vásárpénztár azonban csak két-három hónap múlva kezd meg az üzletet, mert időre van szüksége, hogy az üzletek lebonyolítását kellőképpen előkészíthesse.

— **Hajótörés a kikötőben.** Antwerpenből érkezett hír szerint az angol *«Glan-howny»* gőzös az ottani kikötőben összeütközött a *«Prinzessin»* német tengerjáró hajóval. Az összeütközés oly heves volt, hogy az angol hajó előrése teljesen összezúzódott s legott süllyedni kezdett. A hajó parancsnoka erre teljes gőzzel zátonyra irányította a hajót, mely félig megtelve vízzel, a főenyen megfeneklett. Az 1484 tonnás angol hajó menthetetlen s vasrakományát más hajóra hordták át.

— **A kiszolgált altisztek sorsa.** mely egyformán érinti a szociális szempontokat és a véderő érdekeit, mindinkább foglalkoztatja a társadalmat, a kormányt és a törvényhozást. Nemrég a képviselőházban és főrendiházban is sürgették a továbbszolgáló és kipróbált altisztek jövőjének biztosítását, mert a hadsereg csak úgy kaphat mindenkor arravaló és megbízható altiszteket, ha az illetőknek kiátása van arra, hogy már hat évi szolgálat után megfelelő polgári alkalmazást kaphatnak s így a rendkívül terhes altiszti szolgálatot átmeneti pályául választhatják; eltekintve attól, hogy ez úton a magyar elem is jobban érvényesülhetne az altiszti létszámban. E célból a hadvezetőség elhatározta, hogy a polgári alkalmazást öhajtó ilyen al-

tiszteknek, még mielőtt a közszolgálati állásokra jogosító igazolványra igényük volna, ajánló tanusítványt ad ki, sőt polgári állás elnyerésénél kész őket hivatalosan támogatni, a közvetítést hivatalból teljesíteni s a vállalatoknak módot nyújtani, hogy a nekik alkalmas munkaerőt kiválaszthassák. Hogy a magánvállalatok s intézetek bizalmát megnyerje, a honvédelmi miniszter a nehézkes hivatalos eljárás mellőzésével a legegyszerűbb, leggyorsabb és közvetlen érintkezést kívánja lehetővé tenni, másrészt csak testileg ép es erkölcsileg kifogástalan, fegyelemhez szokott és tisztességtudó egyéneket ajánl, akik tetemes végkielégítést nyervén, egyuttal készpénzavadékot s így anyagi megbízhatóságot is nyújtanak. A honvédelmi miniszter ennél fogva felhatalmazta az ilyen altiszti ügyekkel foglalkozó osztályt, hogy a vállalatok részéről szóbelileg és telefon útján fogadja el az altisztek iránti megkereséseket, ezeket jegyezze elő, a személyesen jelentkező pályázókkal közölje rövid úton, a többiekkel postán, sőt az iránt is intézkedjék, hogy az illető pályázó a felnél a kívánt időben jelentkezzen. Megbízhatatlan, iszákos, vagy büntetve volt altisztek nem hozhatók ajánlatba. Azok a földbirtokosok, gyárosok, iparosok, üzletemberek, továbbá intézetek, társulatok és körök, akik ilyen megbízható és óvadékképes altisztekre reflektálnak, ezt rövid úton a honvédelmi minisztérium 20. osztályánál bejelenthetik s egyuttal közölhetik az illető helybirtótnél megkívánt képzést és különös kellekeket s az illetőknek, valamint családtagiainknak netalán biztosított ellátását. Horvátországra nevezve a bejelentések a zágrábi VII. konvénkerületi parancsnoksághoz intézendők. A minisztérium törzskönyvet fog vezetni ezekről a jelentkezősekről, az altisztek pedig a századkihallgatásnál egyszerűen szóval jelentkeznek. A tekintetbe vehető állások a következők: imok, raktárnok, pénzbeszedő, felügyelő, kapus, urasági inas, kihordó, szolgál, lovasz, kocsis, esetleg az osztrák-magyar banknál rendszerezett hivatalsszolgái állás stb. Az altisztek esetleg próbaidőre is alkalmazhatók, ily esetben megfelelő szabadságot kapnak; csak végleges alkalmazás után bocsájthatnak el a szolgálatból.

— **A tengeri kigyó.** A kánikula még itt sincs, s a tengeri kigyó már ismét fölmerült. Mult esztendőben egy svéd társaság látta a Keleti tenger partjain, most pedig a Cunard-társaság *«Campania»* hajójának tisztjei látták az ir partok közelében. A hajótól száz lábnyira bukkant föl a tengerből s egy tiszt le is rajzolta. Előrése hasonlított egy python-kigyóhoz, s nyolcz lábnyira kiemelkedett a vízből. A feje olyan volt, mint egy macskáé. Farka hat lábnyira meredt ki a vízből s a két testrészt vagy harmincz lábnyira volt egymástól. Egész hosszúságát negyven lábnyira becsülik. Ketszer fölmerült a fölszínre s azután eltűnt. Nagyon élezelődni különben épp ugy nem lehet a tengeri kigyó fölött, mint a Herodot törpéi, a fumei czápa s az ogapi fölött. A legendás törpéket Stanley fedezte föl az afrikai ösrengetegben, a fumei czápa nagyon is valóság, s az ogapit, ezt a fél-antilop, fél-féllálatot, mely többször előfordul az ó egyiptomi emlékeken, nemrég találták meg Közép-Afrika végtelen sívatagjain. Hatha a tengeri kigyó legendája is valóra válik valamikor.

SZINHÁZ.

Két szép este.

Valóságos bucsujárás volt tegnap este a Venice-szinkörbe. Kaesóh Pongrácz és Bakonyi Károly *«János vitéz»*-ét hirdette a szinlap és a közönség az utolsó talpalatnyi helyet is elfoglalta a szinkörben, hogy a népszerű darabot újra végigélvezhesse. Már néhány percczel 8 óra után avval ez idei szezonban szokatlan kijelentésse, fogadták a színházba érkező közönséget a pénztárnál, hogy *«Minden jegy elkel»* és csakugyan számosan fordultak vissza tegnap este a színház udvaráról jegy hiányában. Ottbenn pedig ezalatt majdnem veszélyben forgott az előadás. *Bjeczyné Rápássy* Guszti, kinek a királyleány szerepét kellett

volna eljátszania, közvetlenül a függöny felgördülte előtt jelentette ki az igazgatónak, hogy rekedtsége miatt képtelen szerepét elénekelni. A legnagyobb zavarban Rédey Szidi, aknek Iluska szerepe volt kiosztva, készségesen vállalkozott arra a bravuros tetre, hogy minden előkészület nélkül eljátszsa a királyleány szerepét is és konstatálnunk kell mindjárt, hogy a «beugrás» fényesen sikerült is. Sok tapsot is kapott érte Rédey, valamint az érzéssel eljátszott és az énekrészekben szép hanggal elénekelte Iluska szerepéért is. Tisztelői két remek virágsokorral is kedveskedtek neki.

Az est középpontja és az előadás clou-ja különben Balláné Csik Irén Kukoricza Jancsija volt, aki e kiváló szerepével annak idején a fővárosban is feltűnést keltett és a sajtó osztatlan dicséretével és elismerésével találkozott. Ezen cseppet sem csodálkozhatik, aki B. Csik Irén tegnapi Kukoricza Jancsiját a Feniceben végigélvezhette. Sok János vitézt láttunk már a deszkákon, de nézetünk szerint egy sem közelítette meg Balláné Csik Irént, kinek e szerep tagadhatatlan specialitása, annyira hozzá van szabva temperamentumához, kedélyéhez, alakjához és hangjához. Tegnap még azok is, akik egyébként a Fiumében gyakori indiszpozíciók alkalmával a hangjába belekötnék, konstatálni voltak kénytelenek, hogy kitűnően van diszponálva és gyönyörűen énekel. Számtalanszor megtapsolták nyílt színen és a ház minden oldaláról felzúgó tapsvihar néha szünni nem akart. Még ostorának szilaj pattogtatását is, amely dicséretére vált volna akármelyik aczelizmu alföldi legénynek, jóleső örömmel tapsolta meg a közönség. Remek szerep megjelenésű volt Balláné piros huszár ruhájában is. Kitűnő játékának hatása felvonásról-felvonásra fokozódott, úgy hogy még az előadás folyamán kértek meg számosan az igazgatót, hogy «János vitéz»-t még egyszer tűzze ki műsorra. Ennek folytán a darab másodszer mint bucsuelőadás fog színre kerülni kedden este.

A gonosz mostoha szerepében ismét kabinetalakítást produkált Havassy Szidi és sok tapsot kapott Bagó szerepében Halmos Gyula is, aki a rózsaszálról szóló dalt valóban mély érzés el és igen szép hangon énekelte el. Jók voltak a többi szereplők is, csak Sziklay volt kissé tulgroszka a francia király szerepében. Sok kívánni valót hagyott hátra a zenekar Gellert Pál vezetése alatt.

Ma Sardounak ötfelvonásos drámáját, «A boszorkány»-t adta elő Balla Kálmán társulata Hadrik Annával (Zoraya) a főszerepben, kinek ez volt egyszersmind bucsufellépte is az idei fiúmei szezonban. Hadrik Annát nem kell fölfedeznünk, ismerik ezt az istenáldotta művésznőt széles Magyarországon kunyhóban és palotában egyaránt. Ma este mégis mintha önönmagát multa volna felül. Oly odaadással és annyi lelki intelligenciával játszotta el a szenvedélyesen szerető mórni szerepét Sardou ez érdekesítő drámájában, hogy a közönséget a szó szoros értelmében magával ragadta és midőn az egyes felvonások végén legördült a függöny, a nézők valósággal tombolva hívták

ki ismételten a lámpák elé. Legfrenetikusabb sikere az utolsóelőtti — negyedik — felvonás végén volt, amidőn oly páratlanul szép ovációban részesítették Hadrik Annát, amilyenben kevés színésznőnek volt még része Fiumében. A közönség felállott és a szinkör minden részéből hullott a szípadra a rózsza és a virág, úgy hogy a társulat tagjai közül hatan vagy nyolcan segítettek a boldogságtól meghatott művésznőnek a sok virág felszedésében. Nem számoltuk meg pontosan a kihívásokat, de azt hisszük, hogy tizenkét-szer vagy tizennégy-szer kellett a függönnyt felhuzni, hogy a művésznő megköszönhesse a közönségnek szünni nem akaró tomboló lelkesedését.

Hadrikon kívül szép sikere volt ma Afrida szerepében Aitner Ilkának is és igen jó volt Csakó Miczi (Manuella) is. Mindketten lelkes tapsot arattak játékuikkal, Csakó Miczi ezenfelül virágajándékot is kapott. Szőke Sándor Don Enrique szerepében nagyon jól állotta meg helyét és jók voltak a többi szereplők is.

A mai est minden tekintetben az idei színi idény egyik legszebb estéje volt. Kár, hogy a közönség, mint prózai daraboknál rendszeren, nem töltötte meg egészen a színházat.

Holnap, szombaton és holnapután, vasárnap «A bolygó görög» operettet fogjuk a Fenice színpadán látni. A szép zenejű darabot most először adják Fiumében. (M. J.)

— **Virágmegváltás.** Hadrik Anna mai páratlanul fényes sikere a «Boszorkány» című szerepében, amely bucsufellépte volt itt a művésznőnek, nagyszámu tisztelői körében olyan lelkesedést keltett, hogy mozgalom indult meg az iránt, hogy virágmegváltás címen a kiváló művésznőnek valamely értékes emléktárgyat nyújtsanak át. Ha valaki, úgy Hadrik Anna bizonyára méltán meg is érdemli ezt a hálát a színházlátogató közönségtől. Minden egyes föllépte igaz lelki és művészi élvezetet nyújtott, a legkényesebb igényeket is kielégített. Méltó volna tehát, hogy a fényes tehetségű művésznő, aki lelke gazdag adományai révén olyan szép és kedves emléket hagyott hátra, mi tőlünk is vigyen magával valamely maradandó emléket. A fiúmei közönség minél szélesebb körének szeretetét és háláját fogja tolmácsolni ez az emlék, annál becsesebb és kedvesebb lesz az a művésznőnek. Lapunk szerkesztősége ezenel tíz koronával indítja meg a gyűjtést. További hozzájárulásokat elfogad szerkesztőségünk és a «Globus» hírlapelárusító iroda.

Az utolsó hét műsora:

Szombaton bemutató előadás lesz: «A bolygó görög». Butykay Ákosnak és Pásztor Árpádnak a budapesti Király-színházban nagy sikert aratott regényes operettje kerül színre. A hármass női főszerepet (Nausica—Circe—Penelope) Balláné Csik Irén, a címszerepet pedig Béczy György játssza.

Vasárnap, utolsó délutáni előadásul: «Ezeregy éj», tündérrege 7 képben.

Vasárnap este: «A bolygó görög» operett másodszer.

Hétfőn: «A vig özvegy», Lehár Ferencz

kedveit operettje. Az előadásnak kiváló értékességet ad Balla Kálmán igazgató föllépte Daniló gróf szerepében, amely egyszersmind bucsufellépte lesz Ballának.

Kedden, utolsó előadásul: «János vitéz», a címszerepben Balláné Csik Irénnel.

Szerdán: nagy kabaret-előadás a karstszemélyzet javára.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a «Globus» hírlapelárusító üzletben, Vinc. de Domini-utca. — A m. kir. dohánynagyfőzsdében, Piazza Elisabetta. — Capudi Romualdo likőrüzletében, Deák-Corso. — Devescovich Giov. trafikban, Riva Szápáry. — Barbis Giov. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban («Unio»-nyomda, Riva Szápáry, Adria-palota.)

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felölös szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

«Unio» könyvnyomdai műintézet.

CIGALE tengeri fürdő LUSSINPICCOLO mellett.

= PROSPEKTUS KIVÁNTATRA. =

Eladó vendéglő.

A város legforgalmasabb helyén fekvő, kitűnő forgalmu vendéglő, más vállalat miatt azonnal eladó és rögtön át is vehető. Csim a kiadóhivatalban

Egy majdnem új teljes hálószobaberendezés amerikai diófából, elutazás miatt eladó. Csim a kiadóhivatalban.

MIRAMAR

Nagyszálló Cirkvenicán

Nyári és téli üdülőhely
és tengeri fürdő.

«A szálloda közvetlenül a tengerparton, a fürdő közelében fekszik.

Modern berendezés. —
Kávéház és étteremmel.
Lift — villanyvilágítás —
Olvásó terem
Hidegvízgyógyintézet —
Meleg házi fürdők. —

Figyelmes kiszolgálás
Mérsékelt árak.

A szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon-száma: 224.

Reggelizés előtt fél pohár Igmándi keserűvíz az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Schmidthauer-féle radio-activ

Hathatos óvszer a belső betegségek elterjedésének meggátolására, úgyszintén kiváló gyógyhatású gyomor-, bél- és vérérbajokban, továbbá elkövérédek, szívelhájásodás és ezzel járó fulladásnál, sárgaság, máj- és lépdeganat, eukorbetegség, aranyér, eszű- és köszvényél, vérbőségnek s egyéb belszervezeti bajokban. — Főszétküldés a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznek Komáromban. Kapható minden jobb gyógyszerár és fűszerüzletben, Fiumében Heim F.-nél, kis üveg 30 f., nagy üveg 50 f. — Össze nem tévesztendő más fajta keserűvizekkel.

Szobák 2 koronától feljebb.
Pensio Villa Melanie

ABBAZIA

a Szegő szanatorium mellett.

Saját házi és tengeri fürdő. Minden szobából gyönyörű tengeri kilátás.

== Olcsó árak. ==

Bristol szálló

Abbazia.

Nagy kávéház és étterem.

Elsőrangú ház, pazar fényűzéssel berendezve. Minden balkonos szobából gyönyörű tengeri kilátás. Figyelmes kiszolgálás. Pensió családok és magánosoknak mérsékelt árak mellett.

Modern kényelem. — Mérsékelt árak.

Szálloda és Penzió
LACKNER

ABBAZIA, Reichsstrasse.

Gyönyörű tengeri kilátás majdnem minden szobából.

Magyarok kedvenc lakhelye.

Olcsó árak.

Előzékeny és pontos kiszolgálás.

Fürdő a házbán.

== Villanyvilágítás. ==

Abbaziai magyar vendéglő

„Auge Gottes“

Kitűnő magyar konyha gyönyörű kerthelyiséggel.

Tiszta italok. Előzékeny kiszolgálás.

Olcsó árak.

Magyarok találkozó helye.

Első és legjobb hírnevű óraüzlet
Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte féle

angol különlegességi

gyártmányok.

„OLIMPO“
CINEMATOGRAF

Via Germania 11. sz. Braida.

Naponta előadások d. u. 4 órától kezdve.

Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10 órától 1-ig és d. u. 4-től 10-ig.

Rendkívül érdekes képek.

Kiváló Ujdonságok:

A rendőrség kutyái.

A megtámadott kocsiposta.

A durezás fia stb. stb.

Belépti díj:

I. hely 40 fill. II. hely 20 fill.

Katonák és tiz éven aluli gyermekek a felét fizetik.

„ELEKTRA SZALON“

(Mozgófényképek).

(Corso 14. szám, szemben a postaépülettel).

1907. május 26-ától június 2-ig

Kitűnő új műsor.

Állandó előadások.

Hétköznapokon d. u. 5—10-ig.

Vasárnapokon d. e. 10—1-ig és d. u. 1/2—11-ig.

Belépti díj:

hely 50 fill., gyermekeknek 10 éven alul 30 fill. II. hely 20 fill., gyermekeknek 10 éven alul 10 fill.

Szoba és czimerfestő vállalat.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy Via del Pino 9. szám alatt czimer-, szobafestő és mázoló-üzletet nyitottunk.

Elvállalunk szoba- és díszletfestést, mázolás a legegyszerűbb kivittől a leggazdagabbig.

Fa-, bádog-, vászon- és üveg-czimtblák készítését a legmodernebb kivittelen a legolcsóbb árak mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

mely tisztelettel

Kurz Frigyes és tsa

Via del Pino 9. szám.

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy a közismert

Klotild szállót és fürdőt

Pečine-Susákon

ismét saját kezelésembe vettem át. Kitűnő grobniki domácsi bor, valamint a kedvelt kőbányai polgári sör kimérése. Megszálló vendégek számára még néhány szépen butorozott szoba kiadó. Meleg és hideg tengeri fürdők és egy gyönyörű terrasz közvetlenül a tengerparton állnak a t. közönség rendelkezésére.

Tisztelettel

Telefon 472.

Resch A. szállodatulajdonos.

A FIUMEI
Néptakarékpénztár

(Pučka Štedionica)

FIUME, Via Riva 1. sz. /lapított 1873.

Takarékbetétek elfogadása és visszafizetése előzetes felmondás nélkül; különleges esetekben az alapszabályok 39 §-ának alkalmazásával.

Folyószámla letétek és hitelnyuítások.

Előlegek értékpapírokra, árukra s más értékekre.

Váltóeszámitolás 3 esetleg két jó aláírásra 3 hónapig terjedő időre.

Jelzálogkölesönök ingatlanokra az érték feléig.

Az Igazgatóság.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

gyógyszertára

— a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettezikkék és szépitőszerek, stb. stb.

Használt és új

Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Űrnényi-tér 6. sz. Steinmann-főle ház.

Telefon 226. sz.

A Fiumei Népbank Részvény-Társaság
(FIUME. Andrassy-utca 1. sz. I. em.)

elfogad a legelőnyösebb feltételek mellett betéteket takarékkönyvekre, számlára és giro-számlára;

hitelt nyújt folyó számlára és elfogadványokra;

leszámitól váltókat és kereskedelmi értékeket;

kibocsát csekkeket, utalványokat és hitelleveleket a monarchia és a külföld

minden nagyobb városába;

vesz és elad értékpapírokat, külföldi váltókat és bel- és külföldi pénznemeket;

előleget nyújt árukra és értékpapírokra;

megőríz és kezel értéktárgyakat;

gondoskodik okmányok, értékpapírok, szelvények és kisorsolt értékek

inkasszójáról; végrehajt tőzsdei műveleteket kellő gyorsasággal;

tízteket eszközöl mérsékelt feltételek mellett a főbb kereskedelmi piacokon.

A községi takarékpénztár

elfogad takarékbetéteket könyvecskére 1 koronától felfelé 3 1/2% kamatozással (félévről félve tőkésítve) minden adólevonás nélkül. A kamatok a betét napját követő munkanaptól számíttatnak.

Visszafizet takarékkönyvre tőkéket, rendszeren előleges felmondás nélkül; a körülményekhez képest azonban fentartja a takarékpénztár magának a jogot, hogy szükség esetén alapszabályai 12. §-át vegye igénybe. A kamatozás megszűnik a visszafizetés napját megelőző munkanappal.

Betétek, melyek a befizetést követő munkanaptól számított 8 napon belül vétetnek ki, minden kamatozás nélkül fizettetnek vissza.

Törlesztéses kölesönt ad 5% kamattal a városban vagy annak 3 alközségében levő ingatlanokra való jelzálogos betáblázás ellenében.

Előlegeket ad jutalékmentesen 5% kamattal a bécsi és budapesti tőzsdei árlapban foglalt értékpapírokra az árfolyam 3/4 részéig.

Hivatalos órák naponta délelőtt 9-től délután 1 óráig.

AZ IGAZGATÓSÁG.